

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
De heer drs. M.J.M. Verhagen
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 16 maart 2011

betreft Commissiemededeling inzake handel, groei en wereldvraagstukken COM(2010)612

ons kenmerk 147613.02u

Geachte heer Verhagen,

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken danken de minister en de staatssecretaris voor de beantwoording van de vragen en de reactie op het verzoek van de leden van de SP-fractie¹ inzake de mededeling van de Europese Commissie inzake handel, groei en wereldvraagstukken COM(2010)612². Ook hebben de leden van de commissie kennisgenomen van het BNC-fiche dat betrekking heeft op deze mededeling³ en de brief van de minister en staatssecretaris van 4 februari 2011⁴. De leden van de fractie van de SP wensen naar aanleiding van deze brieven nog op enkele aspecten in te gaan en hebben enkele vragen. De leden van de fractie van de PvdA sluiten zich bij enkele van deze vragen aan.

Financiële markten

De leden van de SP-fractie constateren dat de regering het inzicht deelt dat het belangrijk is dat overheden mogelijkheden behouden om aanbieders van financiële diensten te reguleren. Sterker: het is de inzet van de regering om in nieuwe handelsakkoorden vrijwaringsmaatregelen met betrekking tot kapitaalverkeer te nemen. Dat verheugt de leden van de SP-fractie zeer.

Helaas komt de regering echter tot de conclusie dat zij geen aanleiding ziet aan te dringen op nader onderzoek naar de risico's van verdere liberalisering en deregulering, alvorens hierin stappen te zetten. De regering benadrukt dat liberalisering in de financiële sector niet hetzelfde is als deregulering. Ofschoon de regering dit in principe juist ziet, leidt liberalisering – zeker onder de *General Agreement on Trade in Services* (GATS) – doorgaans wel tot deregulering. Er zijn veel voorbeelden te geven van 'GATS requests' van de EU aan derde landen om te dereguleren (bepaalde regels te 'eliminieren'). Of worden dergelijke verzoeken momenteel allemaal herzien? Licht het niet meer voor de hand eerst een nieuw internationaal toezichtkader op de financiële markten te implementeren, opnieuw risico's in te schatten en pas daarna eventueel te overwegen verdere marktopening in deze sector na te streven?

¹ Kamerstukken I 2010/11, 32 591, B.

² Dossiënummer E100066 op www.europapoort.nl

³ Kamerstukken II 22 112, nr. 1118.

⁴ Kamerstukken I 2010/11, 32591, A.

datum 16 maart 2011

ons kenmerk 147613.02u

blad 2

Investeringsbeschermt

Ten aanzien van de af te sluiten investeringsbeschermtsovereenkomsten (IBO's) door de EU hebben de leden van de fractie van de SP nog enkele vragen ter verduidelijking, met name over de Investor-State Dispute Settlement-mechanismen (ISDS-mechanismen). De leden van de PvdA-fractie sluiten zich bij deze vragen aan.

De Europese Commissie geeft aan de ICSID⁵-regels als uitgangspunt te willen nemen en daarbij weliswaar geen partij te zijn, maar wel – en met enig succes – op transparantie aan te dringen. De ISDS-mechanismen zijn echter nog wel zo ontransparant, dat het niet direct duidelijk is op welk internationaalrechtelijk kader het tribunaal zich baseert. De regering verwijst naar de OE-SO-richtlijnen. Deze richtlijnen zijn echter niet bindend voor bedrijven. Deze leden vragen daarom de regering hierover haar licht te laten schijnen. De ICSID zelf hanteert namelijk alleen een set procedurele regels. Hoe ontwikkelt zich jurisprudentie en is elk tribunaal gehouden aan hetzelfde kader? Hoe worden nieuwe regels (die investeerders kunnen schaden) die voortvloeien uit internationale afspraken (WTO-kader, ILO-conventies, EU-richtlijnen etc.) gewogen? Ontstaat er een bindend internationaal rechtskader voor transnationale investeringen?

Voorts constateren deze leden dat de regering toenemende samenwerking tussen OESO, WTO en ILO signaleert. Welke uitkomsten zijn hier te verwachten?

Ook willen deze leden graag helderheid krijgen of, als het sluiten van IBO's een exclusieve EU-competentie wordt, eventuele schadevergoedingen voortkomend uit geschillenbeslechting dan ook door de EU worden gedragen. Hoe zit het in dat geval met nationale regelgeving die de investering schaadt en waarop de EU geen zeggenschap heeft? Of blijven geschillen beslecht worden op het niveau van de lidstaten versus investeerders? Hoe verhoudt zich dit dan tot regelgeving die voortvloeit uit Europese wetgeving? En hoe verhoudt in dat geval een Europees afgesloten IBO, waarop de lidstaat geen directe invloed heeft, zich ten opzichte van wetgeving in het algemeen, nationaal belang?

Sociale clausules in vrijhandelsakkoorden

De leden van de SP-fractie zijn zeer ingenomen met de positie die de regering inneemt in de discussie ten aanzien van het opnemen van een duurzaamheidshoofdstuk, met daarin bepalingen over ILO-conventies, in alle nieuwe vrijhandelsakkoorden met derde landen. Wel zijn deze leden zeer benieuwd naar de praktijk, bijvoorbeeld in het geval van het genoemde akkoord met Colombia/Peru. Wat zijn de ambities van de EU met betrekking tot de sociale clausule in dat recent afgesloten akkoord met deze landen met een beruchte reputatie op het gebied van mensenrechten? Hoe is de monitoring en geschillenbeslechting geregeld? De leden van de PvdA-fractie sluiten zich bij deze vragen aan.

Aid for Trade

De regering stelt dat Nederland haar Aid for Trade beleid de komende jaren sterker zal focussen, waarbij speciaal wordt gericht op die sectoren waar Nederland sterk in is. Hoe worden ont-

⁵ International Centre for Settlement of Investment Disputes

datum 16 maart 2011

ons kenmerk 147613.02u

blad 3

wikkelingslanden hiermee geholpen, zo vragen de leden van de fractie van de SP. De leden van de PvdA fractie sluiten zich bij deze vraag aan.

Overheidsaanbestedingen

De leden van de SP-fractie constateren dat de regering het volgende stelt: "Natuurlijk is het goed om druk uit te oefenen op derde landen om hun aanbestedingsmarkten open te stellen, maar we moeten een goede afweging maken van de economische kosten en baten om te voorkomen dat we in onze eigen voet schieten"⁶. Dat roept de vraag op wat dan precies de Nederlandse positie ten aanzien van liberalisering van overheidsaanbestedingen is. Kan de regering dat verhelderen? De leden van de PvdA-fractie sluiten zich bij deze vraag aan.

De leden van genoemde fracties zien de beantwoording door de regering met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

E.M. Kneppers-Heynert

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken

Een gelijklopende brief is verzonden aan de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

⁶ Kamerstukken I 2010/11, 32591, A.